

לקראת שבת

ע"י מרכז חב"ד לדוברי עברית - הרב ישראל לנדא Tel: (905)709-7770 / Fax: (905)709-7917

עיונות שאין לה הסבר

תופעת האנטישמיות היא אחת החידות האנושיות הבלתי-ניתנות להסבר. היא מלווה אותנו לכל אורך ההיסטוריה, ואין היא תלויה בשום דבר שנעשה או לא נעשה

מסיבת חנוכה למבוגרים

יום שלישי (נר חמישי של חנוכה)
15 בדצמבר 2009, בשעה 8 בערב
במרכז חב"ד, 770 Chabad Gate

בתכנית:
* שירי חג

* הדלקת נרות חנוכה
* כיבוד קל - מאכלי החג

חיים גולדנברג - מנטליסט, במופע מרתק:

Voyage to your Mind

דמי השתתפות: \$10 בהזמנה מראש
(\$12 בבלת)

רכישת כרטיסים: (905) 709-7770

מסיבת חנוכה לילדים

יום ראשון, נר שלישי של חנוכה,
13 בדצמבר - 7:30 PM - 5:30

Pavilion Sports Club - ב

130 Racco Parkway, Thornhill
בכניסה הצפונית

בתכנית:

* החלקה על הקרח SKATING (לילדים)
בגילאי 6-12 בלבד בהדרכת צוות מקומי)

* הדלקת נרות חנוכה ושירי החג

* משחקים ויצירה, תחרויות ופרסים

* סופגניות, פיצה ועוד
דמי השתתפות: \$5

איחולים ותנחומים

למשפחות שוסטר/גראף מזל טוב
להולדת הבן/נכד

למשפחות קורצפלד/גוריל תנחומים
על פטירת הבעל/אב ז"ל

הדלקת נרות: 4:30PM

צאת השבת: 5:34PM

אין סיבה להתרגש מהמספר הגדול של מדינות העולם שתמכו באימוץ דוח גולדסטון. חבל להשחית מילים על צביעותו של העולם. רוב המדינות שהרימו את ידן בעד אישור הדוח ראויות לדוח חריף פי שבעים ושבעה, על פשעים אמיתיים שהמדינות האלה עושות כנגד אזרחים. מדינות שטובחות באזרחים ללא הבחנה מטיפות לנו מוסר. מדינות שלא עשו אפילו אלפית מהמאמץ שעשה צה"ל כדי להימנע מפגיעה באזרחים, דורשות 'לחקור' דווקא את הפעילות ההגנתית שלנו, שאין צודקת ממנה. אבל האם מישחו באמת הופתעו מזה? ככה מתנהגות אומות-העולם מאז ומעולם.

תופעת האנטישמיות היא אחת החידות האנושיות הבלתי-ניתנות להסבר. בעולם חיים בני-אדם מכל הגזעים והתרבויות, ואין אח ורע לשנאה כלפי העם היהודי. היו עמים שסבלו משנאת העמים האחרים, אבל זו הייתה איבה לפרק-זמן מוגבל, ובדרך-כלל היו לה סיבות ניתנות להסבר. העיונות לעם-ישראל מלווה אותנו לכל אורך ההיסטוריה, ואין היא תלויה בשום דבר שנעשה או לא נעשה.

לא בגלל השוני

היו שניסו להסביר את האנטישמיות באורחות-החיים הנבדלים של היהודים. דתם, לבושם והתנהגותם היו שונים משל העמים האחרים, ולכן עוררו איבה ושנאה - כך טענו. אחר-כך ראינו ששונאי-ישראל לא הבדילו בין דתיים לשאינם דתיים, בין לובשי שחורים לבין יהודים הלבושים-על-פי הצעקה האחרונה של האופנה המודרנית.

הערבים מתלבשים אחרת מהמקובל בעולם המערבי, מדברים בשפה ייחודית להם, שומרים את מנהגייהם ואורחותיהם, והעולם כולו מכבד אותם ונוהר בכבודם. ואילו מנהיגי ישראל מתלבשים כמקובל בעולם, משתדלים לדבר אנגלית רהוטה, מנסים להידמות לשאר מנהיגי העולם - ותמיד-תמיד יועמדו בפניה. הם זוכים למחמאות רק בשעה שהם נענים לדרישות אויביהם, נסוגים ונחלשים.

ומנגד, דווקא בימינו יהודים שומרי תורה ומצוות נהנים ברחבי העולם מיחס של כבוד והערכה. במרבית המדינות השלטון מתייחס ליהודים הדתיים והחרדים בכבוד, מתחשב בבעיותיהם ומקבל בהבנה את צורכיהם הייחודיים. ההנחה שאורח-החיים הייחודי הוא הגורם לשנאת הגויים, אין לה שום בסיס עובדתי.

בקרב זה יסתיים

את שורשי האנטישמיות אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, המספרת על לידתם של יעקב ועשיו. המאבק ביניהם מתחיל עוד בהיותם ברחם אימם. כבר בשלב זה "ויתרוצצו הבנים בקרבה" - זה מושך לכיוון אחד ואחיו מושך לכיוון השני. כשרבקה המודאגת הולכת לברר את פשר הדבר, היא מקבלת את התשובה: "שני גויים בבטןך ושני לאומים ממעיך ייפרדו, ולאום מלאום יאמץ".

המתח הפנימי בין יהודים לגויים נעוץ אפוא בשורש הווייתם. זה מאבק מתמיד שלא ייגמר עד ביאת המשיח. לעיתים הוא לובש דמות חמורה ומכוערת, ולעיתים הוא נושא אופי מעודן ומאופק יותר, אבל המתח הבסיסי הזה קיים לעולם.

התורה הבטיחה - והמצאות הוכיחה זאת - שכאשר יהודים ממלאים את תפקידם ומתנהגים כיהודים, עשיו חש יראת-כבוד כלפיהם. באורח פרדוקסלי משהו, דווקא כאשר ההבדלים בין יהודים לגויים באים אל מלוא ביטויים, הדבר מעורר הערכה מצד הגויים, ואילו הנטייה להידמות לגויים ולהתבלבל בתוכם, מעוררת תגובה הפוכה של בוז וזלזול.

האיבה העתיקה של 'עשיו' ליעקב' תגיע בקרוב לקיצה, בגאולה הקרובה לבוא על-ידי משיח-צדקנו. אז יבינו היהודים את חשיבות תפקידם, ובעקבותיהם יבינו זאת גם הגויים, ותתקיים הנבואה: "והיו מלכים אומניים ושרותיהם מניקותיך", כאשר העולם כולו יסייע לעם-ישראל למלא את ייעודו בתיקון העולם.

מידה כנגד מידה

מגפה קשה פשטה בעיר אליק שבמערב אוקראינה. מיום ליום גדל מספר הנספים בה, במיוחד בין צעירים ועוללים, ואין מושיע. הציבור קיבל עליו תעניות, תפילות ודמעות נשפכו כמים, אולם שערי שמים כאילו ננעלו, והמצב מחמיר והולך.

המכה הזאת באה בתקופה קשה לקהילה היהודית. מאז ומעולם סבלו היהודים משכניהם הגויים, אבל בעת האחרונה החמיר המצב מאוד. הדבר קרה בהשפעת הכומר המקומי, שהיה שונא ישראל מושבע, והטיפ השכם והערב לשנאת היהודים. בעקבות דברי ההסתה רבו הפגיעות ביהודים, והיה רחוב אחד שכל יהודי שעבר בו היה מותקף ומוכה באכזריות.

בעיר התגורר הצדיק רבי צבי-אריה מאליק, תלמידו של המגיד ממזריטש. כוחו הרוחני והנפלאות שחולל היו שם-דבר בכל הסביבה. היו צדיקים שכינעוהו בחיבה 'הגנבי', באומרם שגם כאשר שערי התפילות ננעלו, הוא מצליח לפרוץ את כל המנעולים, לחתור תחת כיסא הכבוד ולבטל את הגזרות. בשיבתו של החפץ-חיים היה אברך למדן גדול וירא-שמים, שהיה עני מרוד. לעיתים קרובות נהג האברך לספר לרבו על מצוקתו ולבקש ממנו להתפלל למענו כי הקב"ה ישלח לו את הברכה כדי שייחלץ מעוניו. "אם אזכה, וה' שלח ברכה במעשי ידיו. אט-אט הרחיב את עסקיו, ובתוך כמה שנים הצליח לטפס במעלות ההצלחה עד שהיה זה היה בעת ביקורו של החפץ-חיים במוסקווא, שאלה נסע בענייני רק הוא ורבו, ביחידות, פרץ העשיר בבכי. "מורי ורבי, חולה אני במחלה קשה ואנושה המלא..."

חדרו הדברים ללב העשיר. מאותו יום חזר בתשובה והחל לקיים את התחיבותו הישנה – להפריש לצדקה מעשר מכל אשר לו. עם פרוץ המגפה לא חדלו מלהתדפק על דלת ביתו. הורים לילדים חולים וראשי הקהילה, כולם משוועים בבקשת ברכה לרפואה ולהפסקת המגפה. הצדיק עומד ומתחנן, מפיל את תחינתו לפני הקב"ה, דמעות זולגות מעיניו, הוא אינו אוכל ואינו ישן; אולם הפעם אין הוא מצליח להעביר את רוע הגזרה. כשראה שכל מאמציו עלו בתוהו אמר למקורביו: "אין לפנינו עצה אלא לקיים את מה שנאמר בגמרא על הפסוק 'ואתן אדם תחתיו' – 'אל תקרי אדם אלא אדם'. יבואו שונאי ישראל תחתינו והגזרה תחול עליהם."

הוא ביקש מפרנסי העיר להביא לפניו מאה ושישים מטבעות כסף, לשם עריכת 'פדיון נפש' מיוחד. הפרנסים מיהרו לקיים את בקשתו, והוא הסתגר בחדרו. כמה מבני העיר, שהתמצאו ברזי הקבלה, התלחשו שהצדיק עורך עכשיו 'פדיון' מיוחד, שסודו ידוע רק

התאומים

עשרים שנה חיכתה רבקה אמנו לפני בטן, ולאחר שה' נעתר לתפילותיו הרבות של יצחק - הרתה. במשך ימי הריונה הרגישה בתופעה מוזרה; כעין מלחמה; התחוללה ברחמה. מה שהפליא אותה ביותר היתה העובדה שכאשר עברה ליד פתח בית-המדרש הרגישה כאילו העובר רוצה לצאת, וגם כשעברה במקומות של עבודה-זרה הרגישה בתנועה דומה. איהו מן יצור הוא זה? חשבה. היא הלכה ל-יש' בן נח אשר 'רוח הקודש' שרתה עליו ושאלה אותו לפרש הדבר. "ויאמר ה' לך (-) על ידי שם, ש'ני ג'יים (-) עמים) ב'ט'ט'ט, ו'ש'ני ל'א'מים (-) מ'לכויות, מ'מע'יך י'פ'רדו...". ואכן בתום ימי ההריון נולדו לה תאומים הראשון יצא כולו שיער ואדמוני ומיד אחריו יצא השני כשהוא אוחז בידו את עקב רגלו של אחיו, ולכן קראו לו יעקב. במשך שלוש עשרה שנים גדלו ביחד והסובבים אותם לא עמדו על ההבדלים בטבעם, אך בהגיעם לגיל שלוש עשרה פרש כל אחד מהם לדרך: "ויגדלו, והנערים, ויהי עשו איש ידע ציד, איש שדה; ויעקב איש תם, ישב אהלים."

מכירת הבכורה

יום אחד חזר עשו רצוף ועייף מן השדה, שם היה עסוק כל היום בציד חיות ועופות. בבית מצא את יעקב מבשל תבשיל אדום של עדשים. "ויאמר עשו אל-יעקב, ה'לעיטני נא מן-האדם הזה--כי עיף, אגנב". יעקב נענה לבקשתו אך בתנאי שימכור לו את הבכורה. "ויאמר עשו, הנה אגנב הולך למוות; ולמה זה לי, בכרתי עשו היה שקוע בתאוות העולם הזה ולכן - "ויבא עשו, את-הבכורה". לאחר שעשו נשבע, לבקשת יעקב, כדי לתת תוקף לדבריו, נתן לו יעקב מן התבשיל.

יצחק בארץ פלשתים

"ויהי רעב, בארץ". - מפאת הרעב נאלץ יצחק לנדוד עם משפחתו אל גרר שהיתה תחת ממשלתו של אבימלך מלך פלשתים, כשהוא מבורך על ידי הקב"ה. ואכן, הברכה שרתה במעשי ידיו ורכושו של יצחק הלך וגדל, שדותיו ובהמותיו נפוצו על פני מרחבים רבים. הדבר עורר קנאה בעיניהם של תושבי האזור - "ויקנאו אותו, פלשתים". אבימלך החליט לגרשו מארצו, "לך, מעמנו, כי-עצמת מננו, מאד" - כל הגדולה והעושר בא לך מאיתנו ועל חשבוננו טוען אבימלך. יצחק נוטל את מקל הנדודים ומגיע עד באר-שבע.

הברכות

בתחילת הפרשה כבר נאמר כי "ויאָהב יצחק את-עשו, כי-ציד פָּיִו; ורַבְקָה, אִהְבָת את-יעקב". יצחק הגיע לגיל זקנה ועיניו כהו עד שלא יכול לראות בהן כלל. לפני מותו, ביקש יצחק לברך את בנו, עשו. הוא קוראו אליו ומבקשו: "צא, השדה, וצודה לך ציד ונעשה-לי מטעמים פֶּאֶשֶׁר אֶהְבֵי... בְּעִבּוֹר תִּבְרַךְךָ נַפְשִׁי, בְּטוֹרֵם אֲמוֹתִי".

רבקה, השומעת את דברי יצחק, מצווה על יעקב, בנה האהוב, לגשת אל הدير ולקחת משם שני גדיי עזים על מנת שתכין מהם מטעמים ליצחק אותם יגיש לפני יעקב כדי שאותו יברך אביו לפני מותו, במקום את עשו. בתחילה היסס יעקב, הן על אף שאביו כבר אינו רואה אך על ידי מישוש יוכל בקלות לגלות כי אין זה עשו, ואז, במקום ברכה עלול הוא לקללו על מעשיו. רבקה דבקה בעמדתה וכדי להסיר את חששותיו היא מלבישה אותו בבגדיו של עשו, שהיו מופקדים בידיה.

יעקב נכנס אל יצחק המופתע לנוכח המהירות בה חזר "עשו" מן השדה. למרות שבמישוש הכיר את בגדי עשו אמר יצחק: "הקל קול יעקב, והצידים, ידי עשו". לאחר שאכל מן המטעמים ברך יצחק את יעקב: "ויִתֵּן-לְךָ, ה'אֱלֹהִים, מִשַׁל הַשָּׁמַיִם... יַעֲבֹדוך עַמִּים, וְיִשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאָמִים". רק יצא יעקב מחדרו של אביו ואחיו עשו בא מן השדה. כשנכנס אל יצחק עם המטעמים נוכח לדעת כי אחיו בא לפניו ולקח את ברכתו. הוא התלונן בפני אביו על התנהגותו של יעקב וביקש שיברך אף אותו. אך יצחק סרב בטענה שיעקב לקח את כל הברכות. עשו הרבה בתחנונים: "הבִּרְכָה אֲחֵת הוּא-לְךָ אֲבִי--בְּרַכְנִי גַם-אֲנִי, אָבִי". יצחק נענה לו אך מסיים את ברכתו: "וְעַל-חֶרְבְךָ תִתְּנֶה, וְאֶת-אֲחֵיךָ תַעֲבֹד".

יעקב יוצא לגלות

עשו רותח מכעס והוא זומם להרוג את יעקב ולירש את אביו לאחר מותו. שוב קוראת רבקה ליעקב ומוזהירה אותו מפני אחיו הרוצה לנקום בו. היא מורה ליעקב לצאת ולברוח אל בית הוריה בחרן עד יעבור זעם וישכד כעסו של עשו.

לצדיקים הגדולים, באמצעות מאה ושישים מטבעות כסף, כמניין 'צלם'. דרוכים ומתוחים המתניו ראשי הקהילה לצאת הצדיק מחדרו. עבור זמן יצא רבי צבי-אריה, צרור המטבעות בידו, ואמר: "תנו שקית זו לבחור צעיר וקל-רגליים, שיעבור בריצה ברחוב המסוכן, שבו שונאי-

ישראל מתקבצים, ויפור שם את המטבעות". הוראת הצדיק התמלאה מיד. בחור נמרץ לקח את צרור מטבעות הכסף, חצה בריצה מהירה את הרחוב המסוכן ופיזר את המטבעות לכל אורכו.

כשהגויים ראו את החבור היהודי נכנס אל הרחוב, החלו לדלוק אחריו, אך במהרה עטו אל השלל והחלו להתקוטט על המטבעות. בכל פינה לאורך הרחוב נראו התגודדות והתכתשויות בין פרחי הגויים, שניסו לחטוף את מידו של זה את מטבעות הכסף. "היהודים יצאו מדעתם", גיחכו ביניהם.

מאותו יום דעכה המגפה בשכונות היהודים, וגם מי שחלו החלו להירפא. אולם זה, בשכונות הגויים הוסיפה המגפה להפיל חללים, ורבים מהפורעים שאהבו להציק ליהודים נפגעו.

דבר פיזור המטבעות נודע לכומר האטנישמי. הוא החל לחקור בעניין וגילה כי זו הייתה הוראתו של הצדיק. בתוך כך נודע כי המגפה נעלמה משכונות היהודים, והכומר קישר מיד בין הדברים.

משולח משגת ישראל רץ הכומר אל מושל המחוז והגיש תביעה כנגד הצדיק. המושל הורה לקבוע מועד למשפט. שוב עטפה חרדה את הקהילה היהודית. הם הכירו את שגאתו של הכומר, וידעו כי הסכנה נשקפת לא לצדיק בלבד, אלא הדברים עלולים להתפתח לפעולות נקם כנגד כל יהודי העיר.

כאשר הודיעו לצדיק על המשפט לא נראה נרגש כלל. להפך, הוא עודד את בני קהילתו להתחזק באמונתם ובביטחונם בה', והבטיח כי לא יאונה לו ולהם כל רע.

יום המשפט הגיע. לפני השופטים, ובראשם המושל המחוזי, התייצב הכומר ופתח בנאום רווי שטנה על הנזקים שיהודים גורמים. בצבעים עזים תיאר את 'מעלליהם', שעליהם מנח כביכול הצדיק.

מושל המחוז שמע את הדברים בנחת. שמע הצדיק ונפלאותיו היה ידוע לו והוא כיבדו מאוד. לעומת זה היה בליבו על הכומר, שבשנאתו ליהודים גורם הפרות חוק ואובדן הסדר בעיר. "אמור-נא לי", פנה המושל אל הכומר, "האם יש הוכחה שיהודי כלשהו גרם בידו נזק לציבור?".

"אין הוכחה למעשה ממש של גרימת נזק", ענה הכומר בקול יבש, "אך בידנו הוכחות כי המגפה ברחובותינו באה בגללם". "כיצד?", שאל המושל, שכבר ידע על האירועים, אולם העמיד פני תם. בהתלהבות סיפר הכומר על התפרצותו של הצעיר היהודי אל רחוב הגויים, אגב פיזור מטבעות כסף לכל עבר, וכי מאז נעלמה המגפה מרחובות היהודים, בעוד היא מכה על ימין ועל שמאל בשכונות הנוצריות.

"אם-כן", נעשה קולו של המושל תקיף וסמכותי, "יש להטיל על היהודים עונש כבד, ואתה הכומר תהיה ממונה על ביצוע גזר-הדין". שמחתו של הכומר נראתה היטב על פניו, והוא זקף את אוזניו לשמוע את גזר-הדין. שקט השתרר באולם, והמושל המשיך: "מחר בבוקר תעבור אתה ברחובות היהודים, ותפזר אצלם מלוא חופניים מטבעות כסף, מידה כנגד מידה..."

קורא נכבד, אנו מקווים שאתה נהנה לקרוא את החומרים של גיליונות "לקראת שבת". תן יד להפצת הגיליון וצורף לרשימתנו גם את חבריך.